RÜVEYM BİN AHMED

Evliyânın büyüklerinden. Künyesi Ebû Muhammed olup, ismi Rüveym bin Ahmed bin Yezîd bin Rüveym'dir. Bağdâd âlimlerindendir. Hakîkatlerin ârifi, dînimizin emir ve yasaklarını iyi bilen, kerâmet, himmet ve firâset sahibi ve çok riyâzetler çekmiş bir âlim olan Rüveym bin Ahmed, aynı zamanda fıkıhda ve tefsîrde de büyük âlimdir. Cüneyd-i Bağdâdî'nin arkadaşıdır. Rüveym bin Ahmed Dâvûd-i Zâhirî'nin mezhebinden idi. İdrîs bin Abdülkerîm el-Haddâd'dan kırâat okudu. 303 (m. 915) senesinde vefât etti.

Rüveym bin Ahmed'in geceleri uyuduğunu gören olmamıştı. Sabahlara kadar ibâdet ederdi. Ömrünün büyük bir kısmında yatsı abdestiyle sabah namazını kılmıştır. Gündüzleri devamlı oruç tutardı.

Büyük âlim Ebû Abdullah bin Hafîf der ki: "Büyüklerimizden beş kişiye uyunuz. Diğerleri hakkında da doğru söyleyiniz. Bu beş kişi şunlardır: Haris bin Esed el-Muhâsibî, Cüneyd-i Bağdadî, Rüveym bin Ahmed, Ebû Abbâs bin Atâ, Amr bin Osman el-Mekkî. Bunlar, zâhir ve bâtın ilimlerinin arasını birleştirmişlerdir."

Rüveym bin Ahmed'in Muhammed bin Ca'fer bin Heyseme'den rivâyet ettiği hadîs-i şerîfte, Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) Ebüdderdâ'yı Hazreti Ebû Bekr'in önünde yürürken gördü ve buyurdu ki, "Güneşin, Peygamberler hariç ondan daha hayırlı bir kimse üzerine doğmadığı, Ebû Bekr'in önünden mi yürüyorsun?" Bundan sonra, Ebüdderdâ'yı Hazreti Ebû Bekr'in önünde yürürken kimse görmedi.

Kendisi şöyle anlatır; Birgün Bağdâd başkadısını görmeye gittim. Yanında İbn-i Süreyc de vardı. İhlâs konusunda sohbet ediliyordu. Beni görünce, "İşte şimdi Şeyh-i ihlâs geldi" dedi. Ben de onlara, "Siz ihlâs hakkında konuşmaya neden başladınız?" diye sordum, İbn-i Süreyc bana "Sen, ihlâs ile dünyâyı terk iddiası güdüyorsun. Halbuki giydiklerimizde hiç fark yok, ikimiz de aynı şeyleri giyiyoruz. Senin üstünlüğün ve ihlâslı olman neden dolayıdır?" diye sordu. Bunun üzerine "Biraz sabredin bunun cevâbını vereyim" dedim. Sonra o meclisten çıkıp evime gittim. Atımın üzerindeki eğeri kaldırdım. Onun yerine bir keçe parçası koydum. Atın ağzından gemini çıkararak, yerine bir ip bağladım. Sarık ve cübbemi çıkardım. Yerine eski bir hırka giydim ve başıma bir bez sardım. Bu hâlim ile tekrar onların yanına gittim. Orada bulunanlar ve İbn-i Süreyc beni bu hâlimle görünce, "Biz, böyle senin yaptığın gibi yapamayız. Senin İhlâsın tamamdır" dediler. Bağdâd Başkâdısı, "Atımın üzerindeki keçeyi aldırarak, yerine eğer taktırdı. Bana da bir cübbe ve sarık verdi. Bunun üzerine ben, "Sizin bana yaptığınız bu ikram da, İhlâsın bereketidir" dedim.

Rüveym bin Ahmed hazretleri buyurdular ki: "Allahü teâlâ rızâsını tâatte, gadabını ma'siyyette (O'na isyan etmede) saklamıştır."

"Allahü teâlâdan râzı olmak demek, O'ndan gelen bütün belâ ve elemlerden zevk almaktır."

“Allahü teâlâ, söz ve amel kuvvetini verdikten sonra, senden konuşma kuvvetini alsa, ameli bıraksa hiç üzülme! Çünkü, bu senin için bir ni’mettir. Zîrâ konuşmada âfet ve ziyan çok olur. Maksat, Allahü teâlânın istediği iş ve ibâdetleri yapmaktır. Eğer ameli alıp, sende konuşmayı bırakırsa, bağırarak ağla ki, senin için büyük bir musîbettir. Eğer ikisini birden alırsa; senin için derd, kötülük ve büyük bir yaradır.”

“Amelde ihlâs, iki cihanda Allahü teâlâdan karşılık beklememektir.” “Sabır; şikâyeti terk etmek, belâlara zevk alarak rızâ göstermektir.” “Muhabbet; sorulduğunda; bütün hâllerde Allahü teâlâya uymaktır” dedi ve şu şiiri okudu:

“Eğer bana öl dense,
Kabûl ederim zevkle

Ölüme çağırana,
Derim hoş geldin, merhaba.”

“Fütüvvet; din kardeşlerinden gördüğün eziyetlere sabır etmen ve onları affetmendir.” “İhlâs; ameline bakmamak, ya’nî hiçbir zaman amelini beğenmemektir.”

“Bir kimse âlimler ile oturup, onların bildiği bir şeye muhalefet etse, Allahü teâlâ o kimsenin kalbinden îmân nûrunu alır.”

“Sırrını muhafaza etmek, nefsini korumak ve farzları eda etmek, Allaha yakın olanların vasıflarındandır.”

“Üns; Allahü teâlâdan başka her şeyden uzaklaşıp, Allahü teâlâ ile olmaktır.” “Zühd; dünyâyı küçük görüp, onun sevgisini kalbden silmektir.”

Rüveym bin Ahmed, tasavvuf yoluna dâir birçok eserler yazmıştır. Galat-ül-vâcidîn adlı eseri meşhûrdur.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Hilyet-ül-evliyâ cild-10, sh. 296

2) Târîh-i Bağdâd cild-8, sh. 430

3) Tabakât-ül-kübrâ cild-1, sh. 101

4) Tabakât-üs-sûfiyye sh. 180

5) Risâle-i Kuşeyrî sh. 116

6) Nefehât-ül-üns sh. 130

7) El-Bidâye ven-nihâye cild-11, sh. 237